

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	48 K
Félévre	24 K
Negyedévre	12 K
Egy órára	4 K

Egyes szám ára 16 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Zépolya-utca 1. sz. Telefonszám: 28.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASAR
ÉS UNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL

Nagybecskerek, 1918.

XLVI. évfolyam, 64. szám.

Hétfő, március 18.

Marghilomant megbízták a román kabinetalakítással.

Szterényi és Wieser Bukarestben.

Bukarest, március 18. A Magyar Távirati Irodának jelentik: A román király Marghilomant megbízta a kabinetalakítással. Marghiloman gondolkodási időt kért, visszautazott Bukarestbe, ahol tárgyal a központi hatalmak delegátusaival. Este visszautazott Jassyba, ahol érterjesztést tesz a román királynak és a döntését kéri.

Szterényi és Wieser kereskedelmi miniszterek Bukarestbe érkeztek.

Reuter-jelentés Avarescu lemondásáról.

London, márc. 18. Reuter-jelentés. Avarescu azért mondott le a miniszterelnökségről, mert nem akarta elfogadni a központi hatalmak által előterjesztett békejavaslatot.

Milyen lesz a román határkiigazítás?

Berlin, március 18. A „Tägliche Rundschau” közli azokat a követeléseket, amelyeket állítólag a központi hatalmak Románia képviselőihez terjesztettek a béketárgyalásokon. Ezek szerint a monarchia megkapja az összes hegyi magaslatokat. A határ Predeal helyett Busteninel lesz. A Magyarország és Ausztráinak jutó határsáv sehol sem lesz nagyobb husz kilométernél. Csak a vöröstoronyi szorosnál kap nagyobb határkiigazítást. Kislováhszágot Turnseverinnel együtt a monarchia kapná.

Hivatalos jelentés a békeszerződés ratifikálásáról.

Budapest, márc. 18. Bécsből jelentik a „Magyar Távirati Irodának”: Az orosz külügyi népbiztos szikratáviratot küldött Ausztria-Magyarország és Németország külügyi hivatalához. A szikratávirat szövege a következő:

A munkások, katonák, parasztok és kozákok képviselői szovjet-kongresszusának rendkívüli közgyűlése 1918 március 16-án Moszkvában ratifikálta azt a békeszerződést, amelyet Oroszország képviselői március 8-án Breszt-Litovszkban kötöttek a központi hatalmak képviselőivel.

Kaukázus nem ismeri el a békét.

Pétervá, március 18. Tifliszben pénteken megtartották az országgyűlést Cseidze elnöklésével. A gyűlésen Kaukázus képviselői kijelentették, hogy nem ismerik el azt a békét, amelyet Lenin kormánya kötött Törökországgal.

Anglia és az ir állapotok.

Bern, márc. 17. Az angol felsőházban Salisbury lord határozati javaslatot nyújtott be, amelyben felszólította a kormányt, hogy tekintettel az irországi helyzetre, ahol rablások, gyilkosságok, bombavetések, gonosztettek, Anglia ellenes tüntetések ijesztően felszaporodtak, alkalmazza a törvények teljes szigorát, ne csak a Claire grófságban, a mozgalom főfészkeiben.

Betsch képviselő megegyezést sürgetett az irakkal. Lord Carson elismerte, hogy Salisburg állításai igazak, de az életbe léptetett rendszabályok elejét vették a zavargásoknak, mire Salisbury határozati javaslatát visszavonta.

A németek bombázták Abol.

Pétervár, márc. 18. A németek bombázták Abol finnországi várost, ahol a vörös gárdisták befészkeltek magukat.

Az entente és az oroszországi helyzet.

London, márc. 18. A napokban fontos tanácskozás lesz az oroszországi helyzetről és Japán szibériai beavatkozásáról, amelyen Clemenceau, Orlandó, Bissolati is részt vesznek.

Hollandia és az entente.

London, március 18. A Reuter ügynökség szerint Hollandia valószínűleg teljesíteni fogja az entente követeléseit a hajótér átengedéséről, de követelni fogja, hogy hajóit ne vigyék veszélyeztetett zónára. Valószínű, hogy az entente ezt nem fogadja el.

A japán miniszterelnök nyilatkozata.

Tokió, márc. 17. Reuter-jelentés. A japán miniszterelnök a képviselőházban kijelentette, hogy a Kínában folyó beharcok Japán érdekeit nagyban veszélyeztetik, de Japán eddig közvetítés céljából lépést sem tett, bár kívánatos volna, hogy Kína segítségessé váljon. Ezután megcáfolta azt a híresztelést, hogy entente csapatokat küldtek volna Szibériába.

Angol gőzösök összeütközése.

London, március 18. Egy angol gőzös összeütközött a 12.700 tonnás Prince Charles Belgique nevű angol gőzössel, amely elsüllyedt. Az Udala-Mendi spanyol gőzös összeütközéstől szintén elsüllyedt.

Interpelláció a párisi bombázás miatt.

Bern, márc. 18. A francia kamarában Mayeras interpellációt terjesztett elő a Páris elleni légi támadásról és annak megtorlásáról. Az egyik erősen cenzurázott cikkből kitűnik, hogy az angolok által a német városok ellen intézett légi támadások teljesen igazolják a németek megtorló rendszabályait.

A mai tőzsde.

Budapest, márc. 18. Magyar Hitel 1273, Osztrák Hitel 819, Jelzálogbank 520, Leszámitolóbank 711, Agrár 938, Magyar Bank 842, Hazai 473, Fabank 772, Közuti 738, Államvasuti 880, Drasche 1030, Salgótarjáni 980, Rima 956.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, március 17.

A miniszterelnökség sajtóosztályától ma a következő hivatalos jelentést kaptuk a harc-
téri eseményekről:

Nincs jelenteni való.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, március 17.

A nagy főhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTÉR.

Rupprecht trónörökös hadserege: Flandriában a tüzérségi tevékenység déliől kezdve fokozódott, este sokszor feléledt.

A német trónörökös és Gallwitz hadserege: Az Ailette mentén Berry au Bactól délnyugatra, valamint Tahure mellett sikeresen végrehajtott vállalkozásunkkal kapcsolatban időnként fokozódott a harci tevékenység. Avocourtól nyugatra tíz órás tüzelőkészítés után francia csapatok széles arcvonalon előretörték, részben tűzünkkel lekötöttük, részben gyalogságunk közelharcban verte vissza őket. A Maas keleti partján napközben és sokszor az éj folyamán is erős tüzérségi harc folyt. Gyalogságunk több helyen felderítésekre tört előre. Hesseni és waldecki rohamcsapatok Samogneuxnál, badeni századok Beaumontnál, szász rohamcsapatok Beconvauxnál mélyen benyomultak az ellenség állásba és több mint kétszáz francia fogollyal, köztük egy zászlóalj törzessel tértek vissza.

Albrecht württembergi herceg hadserege: A Parrois-erdőben, valamint Blamont és Badonvillers vidékén az ellenség élénk tevékenységet fejtett ki. Légi harcban és a földről tegnapi tizenhat repülőgépet és két kötött léggömböt lőttünk le.

A többi harcterről nincs ujság.

Laudendorff.

HIREK

A hadügyminiszter Berlinben. Berlinből jelentik: Stöger Steiner, a monarchia hadügyminisztere tegnapelőtti részt vett Stein német hadügyminiszter estebédjén. Tegnap délután Stöger-Steiner adott reggelit, amelyen magasrangú német, magyar-osztrák tiszték vettek részt. Vasárnap este Stöger-Steiner hazautazott. A német császártól a Vörös Sas-rend első osztályát kapta.

Dungyarszky György lett az ozorai követ. Szombaton este fejezték be Ujzoran a képviselőválasztást. Pejov Lipót dr. választási elnök 7 óra 39 perckor hirdette ki az eredményt, amely szerint leadtak összesen 1632 szavazatot. Ebből Dungyarszky György 906, Várady Imre dr. pedig 726 szavazatot kapott és így Dungyarszky György 180 szótöbbséggel az ujozori kerület országgyűlési képviselője lett. Az új képviselő a tegnapi és mai napot Nagybecskerekben töltötte. Ma elutazott Ujvidékre.

József főherceg a vidéki hírlapírókért. A toll munkása iránt való megbecsülésének, a vidéki hírlapírók iránt érzett rokonszenvének adott kifejezést József kir. főherceg, aki 5000 koronát küldött a V. H. O. Sz. Otthona javára. Másfél-száz ezer koronát felülhaladta már eddig az újságírók háborús alkotása számára gyűjtött alap, amelyhez újabban a következők járultak: Pénzügyminiszterium 12.000 korona, Rimamurányi, Salgótarjáni Vasmű r.-t. 2000—2000 K, Arad, Kassa városok, Salgótarjáni Köszönpányó r.-t., Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár 1000—1000 K, Wertheimer Jakab makói gyáros 500 K, őrgóf Pallavicini Sándor 500 korona.

Katonai kincések. Ófelsége a király a 12. gyalogezredénésapatánál t. századosá nevezte ki kácsi László t. főhadnagyot. Tartkos hadnagyok lettek a 12. gyalogezred: Brosek-Broskó István és Pongocz Ferenc t. zászlósok. Egészségügyi haagy lett Vezér Frigyes t. zászlós. Írsági gyakorlatokká neveztek ki A ban Lipót dr. egyéves önk. örvezetőt, beosztja temesvári katonai parancsnokságho

Kitüntetett ztek. Ófelsége a király legfelsőbb elismében részesítette a kardok egyidejű adányozása mellett Morgos Jenő, Ott Mály, Schneider Lajos, Predmerly Béla és Kemény Pál t. hadnagyok a 12. gy. e.-ben.

Március 15-i az óteleki áll. iskolában. Minden ízében érzületében magas színvonalon álló iskolainnepsély folyt le az óteleki áll. iskolában márcs 15-én. Meglepi készültéssel előadott avatokat, hazafias dalok emelték az ünnepyt. Annál szebb eredmény ez, mert mint a több iskola, ugy ez iskola is küzdelmek közepette bir csak megbirközni a háboru okozta litikus helyzettel és részvéltenséggel. Minzek ellenére az iskola a hazafias neveléssiparkodik ellensúlyozni a sokféle háborus szabadoncságot s megóvni legalább az iskolá gyermekeket a négy esztendő rombolás usztító hatásaitól. Ezek leküzdésére egyik htekonny eszköz az iskolák hazafias ünnepepy

A gyermekek létel nélkül szép s dicséretes szorgalommal vettek részt az ünnepyen s saját kezdeményezésökre nemzeti jelvényekkel díszítették fe az iskolát. Az ünnepi beszédet gondosan megválasztott tartalommal s lelkes elődással fj. Rózsa Ferenc tanító tartotta. Az ünnepyt a Himnusz, az igazgató záró beszéde s a megjelent anyák és nőrokonok köszönetkifejezése fejezte be.

Az Ipartestület közgyűlése. Tegnap, vasárnap délután 2 órakor tartotta a Nagybecskereki Ipartestület évi rendes közgyűlését a tagok élénk érdeklődése mellett. A közgyűlésen elnöknek ujra egyhangulag megválasztották Göttel Györgyöt, alelnöknek Klementis Ferencet és Berberszki Miklóst, ügyészek pedig Várady Imre dr. t. Ezenkívül választották 20 előjárósági tagot és három számvizsgálót, végül fölemelték az évi tagsági díjat 12 koronára. Ezzel a közgyűlés véget ért

Kitüntetett katonák. A hadseregparancsnokság az ezüst vitézségi érem 2. osztályát adományozta Meixner Ferenc és Blacha Mihály gyalogosoknak. Bronz vitézségi érmet kaptak: Békefy Henrich, Füksz József örvezetők és Moskovity Samu tisztiszolga, valamennyi a 12. gy. e.-ben.

A 19—24 éves alkalmatlanok összeírása. A katonaugyosztály közli: A 19—24 éves alkalmatlanok március 20-án, szerdán reggel 8 órakor jelentkezzenek összeírás végett a katonaugyosztályon.

Elkobzott bizott sertések. Ress József határrendőrségi detektiv, aki Egán Imre dr. miniszteri bizott mellé van beosztva, március 14-én Alsóelemérre menet az országuton két kocsiyal találkozott, amelyek bizott sertéseket vittek. Megállította a kocsikat és igazolásra szólította fel a sertések szállítóját: Terzin Péterné nagybecskereki hentes feleségét, aki azonban csak a sertések járatait tudta felmutatni, szállítási igazolványt azonban nem. Előadta, hogy a sertéseket Kumánban vásárolta és pedig két darabot Sztancsics Jócótól, két darabot pedig Nikolity Milántól. Azt nem tudta, hogy igazolvány nélkül nem lehet sertést szállítani. A detektiv a sertéseket lefoglalta és beszállította Nagybecskerekre, ahol a rendőrség elrendelte az összesen 510 kilogrammot nyomó négy sertés elkobzását és a közvágóhidon való azonnali levágatását. Az eladásból befolyt össze-

get a rokkant-alapra fordítják, a kihágási eljárást pedig folyamatba tették. A rendőrség ezuton is figyelmezteti a közönséget, hogy a bizott sertések adásvétele engedélyhez van kötve és azokat csak igazolvánnyal lehet szállítani. A rendeletet nemcsak a rendőrség örzi ellen, hanem a közéleti-mezési miniszter megbizottja is és a kihágásokat ezen a téren a legszigorubbant torolják meg. Ugyanez áll a sertéstermékek maximális áráról kiadott alispáni rendeletre is.

Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Pivarszki Sebő gk. pásztor és Bartulovics Mária gk. — Kirtyánszki Emil gk. földmives és Turinszky Dusica gk. — Milin Sándor gk. napszamos és Topalov Leoszara gk. — Gollik Fülöp rk. cipészsegéd és Spring Magdolna rk. — Varga György rk. zenész és Hajdu Eva rk.

Születések: Nikolity Gyula Mihály rk. kereskedősegéd, leány. — Vajdity Lázár gk. napszamos, leány. — Hutkai Gábor rk. napszamos, fiu. — Bier Katalin rk. szakácsnő, leány. — Sztepanov Pál gk. béres, fiu. — Bering Károly rk. szabó, leány. — Schusztér Mihály ágh. ev. p. ü. szamvizsgáló, leány.

Halálozások: Sztamorján Simon rk. 2 éves, göröcsök. — Maximsev Szlavolyub gk. 6 éves, tüdőlob. — Papp Mária rk. 28 éves napsz., tüdőlob. — Wert József rk. 73 éves cipész, aggkór. — Kovács Pál rk. 77 éves, agyvérömleny. — Petkovics Angyalka gk. 5 éves, hevenybélhurut. — Szabó József rk. 44 éves csendőrmester, tüdővész — Ignatov Radáné gk. 35 éves, bélrepedés. — Krszta Flóra gk. 19 éves mezőgazdasági munkásnő, lött seb az alsó végtagon. — Nagy Ferenc rk. 39 éves földmives, nepfölkölő, a hazáért hősi halált halt.

Petroleum kapható. A februári petroleum-jegyek ellenében fél liter petroleumot kaphatnak a közellátási irodában azok, akiknek lakásukban nincs villany.

Adományok a Szociális Misszió javára. A Szociális Misszió Társulat anyai és cselemővédelmi céljaira következő adományokat vettük. Lestyánszki Mimie gyűjté-
se a nagytöredékben 159 korona és 50 fillér, a Torontálmegyei Központi Hitelszövetkezet 100 koronát, Tóth Béláné Köséséröl 4 koronát küldött. Gyermekevédelmi célra a Torontálmegyei Központi Hitelszövetkezet 100 koronát, a gyermeknépkegyházi részére pedig Haupt Béláné 10 liter zöldbobot adományozott. Fogadják a nagylelkű adakozók kegyes támogatásukért ezuton is a Misszió Társulat hálás köszönetét.

A szalastakarmány, alom és zsupszalma árák ujabbi megállapítása. A magyar királyi földmívelésügyi miniszter az Allat és Takarmányforgalmi Részvénytársaság által a magánfelek részére történő takarmány és alom eladásoknál 1917 december hóban megállapított eddig érvényben volt eladási árákat leszállította s a jövőben felszámítható eladási árákat f. évi február 24-én kelt 91531—1918. XIII-2. számú rendeletével q-kint a következőkben állapította meg: Anyaszéna, mesterséges takarmány laza állapotban 36 K. préselve 42 K. Tavaszszalma laza állapotban 24 K. préselve 30 K, Őszi szalma 18 K, préselve 24 K, Zsupszalma 26 K, Tengeriszár és fosztás, cirokszár 20 K. Nád 20 korona.

Talált gyerekecipő. A „Torontál” egyik újságkihordója szombaton este 7 óra tájban a Hunyadi utcában az Eisenstädter-féle üzlet előtt egy ballábra való kis fekete gombos gyerek félecipőt talált. A cipő a „Torontál” szerkesztőségében van, ahol a hozzávaló másik cipő felmutatása mellett átvehető.

A feledékeny páciens. Haidegger dr. orvosi rendelőjében egy feledékeny páciens még két hét előtt hátrahagyott egy félig kész selyembuzt. Igazolt tulajdonosa jelentkeztek a rendelőben.

Telefon 330.

Városi Mozi a Városi Színházban.

Telefon 330.

Csak kedden, 1918. évi március hó 19-én, 2 előadásban: fél 6 és fél 9 órakor, rendes helyárak mellett, elsőrangú szalonzenekísérettel

Attrakció! Az idej filmgyártás egyik kimagaslóan szép filmattrakcióját mutatjuk be. Attrakció!

A halott vallomása.

Nagyhatású elsőrangú dráma 5 felvonásban. Főszereplő a világhírű Magda Sonja.

CL
a Club-
1918 március
A filmteljesítmény
Pár
A tizen
A Them
Helyárak:
Előadások
Legközelebb

MODERN MOZI

Az Orientben (Aradaczi-ut)

TELEFONSZÁM 312.

Kedden, március 19 én két előadás!

Az embergyülölő.

Egy külön története 4 felvonásban.

Főszereplő: Karl Götz.

— Előadások: fél 6 és fél 9 órakor. —

Helyárak:

Pályulés 1-80 K, zsölye 150 K, I. hely 1-0 K, II. hely 1- K, III. hely 60 fillér.

— Aki masször volt az orosz fogságban. Pils Ármán, az écskai Harnoncourt uradalom ispánja most érkezett meg két és fél évi fogság után Oroszországból. Pils mint a 7. honvédegyezred vezetője került fogságba Bukovinában. Az oroszok az azeri tengerpart mentén levő fogolytáborban internálták, de a szabad életet kedvelő uradalmi ispánnak nem tetszett a zárt falak között való életmód. Megszökött a fogolytáborból, ötven rubelért vásárolt egy álnévre szóló igazolványt, ami mint bukovinai menekült tüntette őt fel. Az igazolvánnyal azután elszegődött masszörnek egy előkelő nagy gőzfürdőbe, ahol tíz hónapon át masszírozta az oroszokat, majd ezt a mesterséget is megunva, tolmácsnak ment el egy fogolytáborban, miután az orosz nyelvet elég jól elsajátította. Most azután Kieven át sikerült megszöknie Oroszországból és jó eséllyel megérkezett Écskére. Igazolványát magával is hozta. Szerinte az ilyen hamis igazolványok gyártását valósággal iparszerűen üzik Oroszországból.

— Nincs újabb tifuzos megbetegedés. A hatóság erélyes fellelése szerencsére gátat vetett a kitéréses tifuz terjedésének. Újabb megbetegedés nincs. A szabályairól összes orosz foglyokat az őrszemélyzettel együtt behozták a nagybecskerei honvédkórházba, ahol megfürdették, fertőtlenítették és tetvek ellen megtisztították őket. A tifuz legfőbb terjesztője a tetű és ezért az ellene való védekezés első kelléke a tisztaság.

— Köszönet. A nagybecskerei Keresztény Nőegylet céljaira a Torontálmegyei Takarékos Hitelbank, a Közgazdasági Bank, a Torontálmegyei Hitelszövetkezet 50—50 koronát, Bobek György, Frank Lajosné, Kállai Jenő, Kövessi Emil, dr. Várady Imre, Schwirlich Alajos 20—20 K, özv. Steinitzer Gézána 15 K, Hollaender I. Károly 12 K, dr. Steiner Gyula, Kurländer Antalné, ifj. Rigó István, Lukács és Tsai, dr. Nagy Dezső, dr. Gyenes Viktor, Benó Istvánek, dr. Dukasz József, Deutsch Emilné, Hollaender Ede, dr. Kardos Samu, dr. Pollák Győző 10—10 K, dr. Neumann 6 K, dr. Hai-

CLUB-MOZI

a Club-kávéházban. Telefon: 47. sz.

1918 március hó 19-én és 20-án.

A filmtechnikának egy igen sikerült darabja.

Párbaj az életért.

Dráma 4 részben.

A tizenháromas rendőr. Humoros.

A Themse partján. Természeti felvétel.

Helyárak: Pályulés 1-80, zsölye 150, I. hely 1-20, II. hely 1- K, III. hely 60 fillér.

Előadások kezdete fél 6 és fél 9 órakor.

Legközelebb ismét egy szenzációs sláger.

degger Lajos, Forst Imréné, Strosz Béla, Farkas Vincéné, özv. Stagelschmidt Jánosné, Riszties György, Ruy Armand 5—5 K, dr. Végh Lajos, Daun Adár 4—4 K, Marcoin Jenő 3 K, Heller M. Szöllősy Kálmán 2—2 koronát adományozta melyért hálás köszönetét fejezi ki a Ker. legylet elnöksége.

— A Városi Mozibiz szombat és vasárnap „A királyné férje” című vígjátékot mutatták be a kiváló művésznél, Henny Porten-nel a főszerepben, mely úgy, mint az érdekes kisérő műsor nagy tisztelet aratott. Holnap, kedden érdekes drámádnak elő „A halott vallomása” címén.

Brdy.

Tábori posta 240. febr. 24.

A bresztlitowszki békeszerződés első következménye Brdy üritése volt.

Csapatunk oda való bevonulása f. hó 14-ére volt tervbe véve; mivel azonban az ukrán katonai hatóságok azon kérelemmel fordultak a 2. hadsereg parancsnokságához hogy a bevonulás má f. hó 13-án fogamatosítsák — parancsnokságunk e kérésnek engedve Brdyt napon vette már birtokába, bevonultatva számú drago-nycs ezredet és a számú vadászszázaljat. Ezzel Keletgalícia utolsó, az orosz lövészárok mögött fekvő nagyobb városa is felszabadult, annyiszemverés után az oroszok inváziója alól. Vörös fehér zöld és fekete sárga zászlók ragadták csapatainkat Brdyban s ukrán kezek barátsággyal nyultak a békét hozó csapatok felé. 14-ikén történt azután Brdy eljes kiürítése az idegen sereg elvonulásával.

Brdy város es. kir. lornánybiztosá haladéktalanul visszatért, hogy legszüksége sebb intézkedéseket tegyen. Három kilométernyire a várostól húzódnak még ma az orosz lövészárok és erődítések és Brdy felé haladva bárhová tekintsen a szem mind denütt csak romokat, pusztulást lát — leégett falvak, szétrombolt tanyák, kirabolt lakóházak. Brdy összes ipari telepe és azok környéke megszűnt létezni; nagy általánosságban megállapítható, hogy a város egy napra teljesen elpusztult. A legmegkapóbb benyomást maga az indóház teszi; ez valamikor a modern kor követelményeinek megfelelő impozáns épület lehetett, ma középkori rom benyomását teszi — s csak négy főfala s 1—2 kéménye meredez az ég felé. Az oroszok ennek az épületnek az emeletére kétféle ágyút és gépfegyvert vontattak fel, s onnét uralták a vidéket — röpülőnk ébersége azonban hamar megmozgatta ennek hírét s e garázdálkodásnak két teli találat nehéz ütegeinkből hamar véget vetett.

Az utolsó két évben Brdy körülbelül 6000 lakost számlált, kik az orosz invázió alatt nem hagyták el otthonukat. Sokan közülük meggazdagodtak ez idő alatt, de közvetlenül a város hivatalos kiürítése előtt mindenükből kifosztattak, elannyira, hogy valamennyi földhöz ragadt nyomorult szegény. Az épületek fele ajtó, ablakok nélkül, sok lakás teljesen kifosztva. Az ajtókat, ablakokat az oroszok a lövészárokba hurcolták, a háztetők bádorgja átváltozott evőesajkákká, a lakások parkettája képezte a legkeresettebb fűtőanyagot, a lakások maguk mindenféle piszokká annyira tele, hogy hetek megfeszített munkája lesz csak arra képes azokat lakhatókká tenni.

A városi villanyművek gépezetei szétrobbantva, az épületek felnyitva szerte-szét hevernek. Brdy egy látványossága: Garayska-Rzyszcowska grófnő ósdi kastélya, szerényebb szomszédai sorsában osztozott — fedél és ablakok, ajtók nélkül — kifosztva, vagyont érő butorai szétforgácsolva, feltűzelve.

Kenyérben és egyéb élelmi cikkben az oroszok uralma alatt a lakosság szükségét nem szenvedett, mert a behozatal Radzi wilowból és az Ukrániából korlátozva nem volt. Egy font tea ára 16 korona, egy filogram elsőrendű szappané 15 korona volt. Az orosz hadsereg hivatalos árai azonban ezek voltak: 1 métermázs buza 95 Rubel, zab és árpa 120—200 Rubelig. A földmives parasztok a szállított terményekért készpénzzel lettek fizetve.

Brdy megszálló csapatai legnagyobb részt ukránokból alakultak; bolsevikiek

csak csekély számban voltak, s mégis ezek uralták a helyzetet; rendezték az átadás előtt az utolsó pogromot, melynek sok férfi és nő esett áldozatul.

Természetes, hogy a vasuti közlekedés Brdyval még lehetetlen — vonatjaink csak Z... állomásig mentek — magam is onnan, hol a vöröskeresztnek egy előretolt mozgó segély- és üdítő vonata áll, gyalog mentem a sínek mentén Brdyig.

Gyönyörű, bár hideg, de verőfényes nap kedvezett e sétámnak, melynek tulajdonképeni célja egy vöröskereszt segélyállomás lehető gyors felállítása volt, hogy hazatérő foglvaunknak sorsán könnyítsünk. Lövészárkaink s az orosz lövészárok egész labirintusával találkozok itt a szemlélő, melyek helyenként bizony alig 15 méternyi távolságra vannak egymástól, a mi lövészárkaink előtt valóságos vaspáncélt képeznek a drótkadályok, míg az oroszok akadályai ugyancsak a bomlás esetétjét viselik már magukon. A vasuti sínektől jobbra, balra fenyvesek, melyek bizony alaposan meg vannak tépázva a be bevágó gránátok és srapszelek szilánkjaitól; érdekes, hogy ilyen fenyvesekben immár csaknem két éve áll egy ütegvünk, mely a legnagyobb veszteséget okozta az oroszoknak anélkül, hogy saját magának egy ember vesztesége lett volna, oly különösen van elhelyezve és maszkírozva, hogy az orosz repülő képtelenek voltak azt megtalálni.

Itt-ott nagy sürgés forgás az egész vonalon — utász csapataink állítják helyre a pályatestet — rakják szűkebbre a sínpart — helyettesítik a lövedékek által megrongált, mint gyenge faforgácsot, szétlőtt síneket ujakkal; helyrehozzák a táviró és távbeszélő huzalokat s mindez oly rendben oly csendben s gyorsasággal történik, hogy az ember szinte azt képzelhetné, mozi vásznon leperegni látja. Több száz kéz munkája rövid idő alatt visszaállítja mindazt, mit csak nem négy év romboló munkája tönkre tett. Brdyból ugyancsak gyalog térve vissza kiindulási pontomra, utközben utolértem egy csapat, körülbelül 600 ember, vizsátérő foglyot; legnagyobb részét magyarok, de volt közöttük sok osztrák és lengyel is. Valamennyi orosz egyenruhában, csak elvétve tűnik szembe egy-egy közös hadseregbeli uniformis vagy civil öltöny — kevés kivétellel mind jól táplált, jól öltözött, jó lábbelivel ellátott. Vonaton jöttek a házig, csak ennan gyalog — hajmérésztől dolgokat mesélnek az orosz állapotokról. Rám azt a benyomást tették, hogy látva mind a borzalmakat, távolról sem jut eszükbe bolszeviki eszmék terjesztése. Vágyaik netovábbja persze, hogy hazájukba kerüljenek, mi természetesen, részben egészségügyi, részben hadászati, részben politikai okokból rögtön keresztül nem vihető; kellő magyarázat után ezt meg is értik és megadják magukat sorsuiknak. E csapattal Z... állomásra megérkezve — rögtön intézkedés történt ezen emberek ellátása iránt: első sorban a betegek vagy elgyengültek a részükre fenntartott barakokban helyeztetnek el, kezelés alá vétetnek s ezek életméről a vöröskereszt állomása gondoskodik — az nap 400 embert látnunk el, a többi az ugynevezett Verköstigungsstaion-ból kapja élelmét — dohány, cigareta, valamennyinek a vöröskereszt jóvoltából és készletéből jut. Az itt ellátottak aztán vonatokon a legközelebbi nagyobb állomásra szállíthatnak, hol tömegesen részesülnek az első igazi higiénikus kezelésben: fürdő, tetvetlenítés, desinfekció, nyírás stb.

El is kalandoztam nagyon Brdytól. Az első benyomás mit nyertem az volt, mennyi időnek, mily óriási munkának kell itt folytania, hogy ebből teljesen tönkretett, úgyszólván lakatlan romhalmazból ismét virágzó város fejlődjék — pedig tekintve, hogy az ukrán békeszerződés következtében éppen Brdy lesz első sorban hivatva Ukrania és Galícia között a kereskedelmet lebonyolítani, biztosítja ennek gyors felvirágzását.

Végül még meg akarom említeni, hogy 1918. évi február hó 17-én ettem életem legdrágább ebédjét Brdy egy cukrászdájában, máshol étkezni nem lehetett. Ebédem állott egy csésze tea, egy bécsi szelet burgonyával, két darab cukrászitemény — s ára 53 korona volt.

Dániel Ferenc.

Tükörfényű hófehér
gallér és kézelőket tisztít
40 fillérért darabját
(mosatlan állapotban)
BECK GÁBOR GÉZA,
Nagybecskerek, Gizella-part 2. Zárdaival
szemben. 305 Kovald képviselője!

TÖRVÉNYSZÉK

§ Meghamisították az őrlési tanusítványt. A nagybecskereki kir. törvényszék szombaton hat olyan ügyet tárgyalt, amelyeknek vádlottjai az őrlési tanusítványokat meghamisították. A hat eset a következő: *Schweller* Mihályné szül. *Szalma* Mária 30 éves torontálkeresztési lakos 120 kilóról 180-ra javította ki az őrlési tanusítványát. A bíróság közokirathamisítás vétségéért hat napi fogházra ítélte. — *Krisztics* Zsiva 52 éves tiszatárrosi lakos 60-ról 160-ra javította ki őrlési tanusítványát. A tárgyaláson nem igazolódott be, hogy ő volt a tettes. Azt mondta, hogy katona fia, aki szabadságon volt otthon, követte el a hamisítást. Mivel azonban az 5 mm. buzát az öreg vitte el a malomba, jóllehet tudta, hogy az igazolvány hamis, a bíróság 10 napi fogházra ítélte. — *Dreyer* Mihály és *Dreyer* Erzsébet gyéri lakosok 150-ról 450-re, *Czárán* Bella fényi lakos 100-ról 500-ra, *Kónya* Jesta gádi lakos pedig 8 éves unokaöccsével 54-ről 204-re javította ki őrlési tanusítványát és így mindegyik jogtalan uton több buzát öröklött a malomban, mint amennyire engedélye volt. A bíróság *Dreyer*eket 6-6 napi, *Kónya* Jestát 8 napi fogházra ítélte, *Czárán* Bellát pedig felmentette. Az összes ítéletek jogerősek.

§ Hálóthirtetés. *Ciganovits* Péter beodrai és *Tomasev* Milosné szül. *Pecárszki* Ilona aracsi lakos előtt szombaton a nagybecskereki kir. törvényszék több rendbeli lopás miatt jogerős ítéletet hirdettek ki. *Ciganovits* Péter 2 évi és 7 havi fegyházat, *Tomasev* pedig egy évi és egy hónapi börtönt kapott. Az elítéltek nyomban megkezdtek a büntetés kitöltését.

A törökbecsei járás főszolgabírájától.

1440—1918. szám. 301—3.1

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó *Karlova* községben megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi 1. t. c. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t. c. 3. §-ában előírt képesítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám 1918. évi április hó 23-ik napjáig nyújtsák be.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Az állással egybekötött javadalmazás a következő:

Évi fizetés 1286 korona, 200 korona utiatalány, szabad lakás és az állami fizetékieskiegészítés.

A választás napját később fogom kitűzni.
Törökbecse, 1918. évi március hó 9.

Báró dr. Csávossy Ignác
főszolgabíró.

Két elárusítólány
azonnali belépésre felvétetik

BUKOVÁZ ISTVÁN
férfi- és nődivatüzletében
Nagybecskerek.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Helyi beszerzési források.

Temetkezési intézet:
Benzel. és Fia.

Fűzifa-élelmiszerkereskedés:
Annarökösök, Korona-utca.
Kurláner Imre, Aradói-ut 1.
Kurláner Imre, Korona-utca.

Urdivatruhák:
Liptayezsó, Hunyadi-utca

Vaskereskedés:
Boleszy Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daunfyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:
Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király söröző.
Marecz Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Tóth János, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:
Oláh János, Bajza-u.

Biztosítási ügynökségek:

Adriai Biztosító Társulat Főügynökség a Gazdasági Részvénytársaságnál. A Közgazdasági Bank épületében.

Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy-Francia bizt. társ. József fbg.-u.
Rigó István (Első Magyar Általános) Szerb egház épület.

Triesi Általános Biztosító Társaság főügynöksége Torontálmegyei Takarékos és Hitelbanknál Hunyadi-(fő)-utca.

Borbély és fodrász:

Ikity Dúsz, Hunyadi-utca.
Toll Mihály, Pénzügyipalota.

Batortgyár:

Benezse A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Ozsv. Guttman Jakabné és fiai. Kültelék.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Vezetőállásra

meghívást kérek nagyobb és csakis nagybecskereki iparvállalathoz v. bank áruosztályához. Az állást, miután jelenleg felmondatlan vezetőállásban vagyok, három hónapra acceptálásom után foglaltatnám el. — Anyagilag független, keresztény, 33 éves, nős, hadmentes vagyok. 15 évi gyári, irodai és terménykereskedői praxisom van. — Fizetés megegyezés szerint. — Szíves meghívásokat személyes bemutatkozásra e hó 25. és 30-ika között „Agilis” jellege alatt a lap kiadóhivatala továbbít. 309

Husvételi bevásárlás!

Bukovác István divatáruház
Nagybecskerek, Hunyadi (fő)-utca sarkán.

Ajánlja a következő, még raktáron lévő cikkeket. — mig a készlet tart...
ami még **dus választékban van**, továbbá...
u. m. **férfi-, fiu-, gyermek- és női-**...
nyakkendők, gallérok, kézelők, harisnyák, keztük, fűzők, női bluzok, z...
szettegarnitúrák, kötőpamutok, selymek, kalapdiszkek, virágok, csipkek...
parfümök és piperecikkekben és az összes rövidaru cikkeken.
És a vaszék gyermekcsikban, börtöndök, utazókosarak és sportcikkekben.
Állandó játékaru és kezimunka-kiallítás az 1-ső emeleten.

Kiadó: Pleitz Fer.

Cukrászda:

Huber Utóda, Hunyadi-utca.
Remsing Mátyas, Hunyadi-utca.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 4
Bokovics István, Hunyadi-utca

Dobogóvár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradói-ut

Drogéria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca

Élelmiszerkereskedés:

Goldberg Mihály, Hunyadi-utca.
Mocnik B. és vegye, Hunyadi-utca.
Schwab Albert Hunyadi-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis B., Erzsébet-hídou tul, Ambró...
szappangyár épületében

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-té...
Totveth Frigyes Pénzügyi-palota.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temcovári-u.

Gépkereskedő és fegyverraktár:

Sander M. József, Hoffherr-Straße
Clayton-Shuttleworth r.t. mérőgáz...
gépgyára képviselője.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv. társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Meleczai-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpallota

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézsmáru-, rövidáruüzlet:

Benó Teotvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter B. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca

Könyv-, szemé- és papírkereskedés:

Almágy Elek, Hunyadi-utca.
Margold Lipót, Hunyadi-utca.

Van szerencsém az igen...
hölgyvilágnak szíves indom...
hozni, hogy bécsi házamtól a legp...

MODELL-BLUZOK

Etamin-szövetből megérkezték...
megfelelo arakon kaphatók. Szé...
kosztümekek, valamint tavaszi...
nyáriruhák műhelyemben legm...
nebb kivitelben, mérték utján...
bott megrendelésre készítek.

Kitűnő tisztelettel:
WEHNER ANNA nőruhatér...
Kinizsi-utca (Club kávéház).

ELO
Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy óra
Egy

Nagybe

Az

Be
országga
kijelente
mustól me
kötött sze
széli állar
történt. K
kancellár
megvizsgá
végzi be
meg, az e
jezésére.
várjuk a
A kan
nap mulva
nalon viss
tárgyalás
Utána

A

Béce
14 napos
dása nem
óta már J
vállalja a
születet

Szó
román kir
semmi ak

Ber
bitani. Eze
Nem
napra nőv

Hol

Hág
kijelente
hajótér át
15-dikéig
Hollan
errevonat
tonna buz

ha

Ber
értéstülést
kormán
E tö
nyerésé